

Rikoslaki

Rikoslaki säättää rangaistavaksi salakuuntelun ja salakatselun (RL 24: 5-6 §). Salakuuntelua on oikeudettomasti teknisellä laitteella tapahtuva kotirauhan suojaamassa paikassa käydyn mm. keskustelun, jota ei ole tarkoitettu kuuntelija tietoon, kuuntelu tai tallennus tai muualla kuin kotirauhan suojaamassa paikassa tapahtuvan keskustelun kuuntelu tai tallennus, jos lisäksi puhujalla ei ole syytä olettaa ulkopuolisen kuulevan hänen puhettaan. Salakatselua on taas mm. oikeudettomasti teknisellä laitteella tapahtuva kotirauhan suojaamassa paikassa, käymälässä, pukeutumistilassa tai muussa vastaavassa paikassa oleskelevan henkilön katselu tai kuvaaminen sekä ns. julkisrauhan suojaamassa, yleisöltä suljetussa paikassa (liikehuoneisto, toimisto, virasto jne.) oleskelevan henkilön katselu tai kuvaaminen tämän yksityisyyttä loukaten.

Kotirauhan suojaamiksi paikoiksi rikoslaissa määritellään asunnot, loma-asunnot ja muut asumiseen tarkoitetut tilat, kuten hotellihuoneet, teltat, asuntovaunut ja asuttavat alukset, sekä asuintalojen porraskäytävät ja asukkaiden yksityisaluetta olevat pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen (RL 24:11 §).

Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt sekä vuokratilat

Yhteisötyyppisessä asumisessa kameravalvontaa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon yhteisön päätöksentekomenettelyä koskevat normit. Niiltä osin kuin on kysymys asukkaan hallinnassa olevista tiloista kuten asuinhuoneistosta tai esimerkiksi autotallista, voi asukas luonnollisesti itse päättää tilaan kohdistuvasta kameravalvonnasta. Sen sijaan niiltä osin kuin kysymys on yhtiön muiden tilojen esimerkiksi, porraskäytävien, piha-alueiden, pyörävaraston, varastokomeroitilojen kameravalvonnasta, kuuluu päätöksen tekeminen asiasta yhtiömuodosta riippuen hallitukselle tai yhtiökokoukselle.

Omakotitalot

Omakotitalon omistaja on oman kotinsa ja omistamansa kiinteistön herra ja luonnollisesti myös näiltä osin oikeutettu päättämään siitä, haluaako valvoa kiinteistönsä aluetta kameravalvonnan keinoin.

Kuinka kameravalvonta tulee toteuttaa, ettei samalla syyllistytä salakatseluun, salakuunteluun tai henkilötietolain rikkomiseen?

Rikoslaissa määritellään kotirauhan suojan piiriin asunnon lisäksi asuintalojen porraskäytävät ja asukkaiden yksityisaluetta olevat pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen. Salakatseluna rangaistavaksi taas säädetään muun muassa ko. tilassa oleskelevan henkilön oikeudeton teknisellä laitteella tapahtuva katselu tai kuvaaminen.

Käytännössä edellä mainitusta seuraa, että kotirauhan suojan piiriin kuuluvissa tai niihin rinnastettavissa tiloissa tapahtuvaan kameravalvontaan tulee olla tarkkailtavan suostumus. Siten asuintalojen porraskäytävien kameravalvontaan on saatava kyseisen portaan asukkaiden suostumus. Vastaavasti asukkaiden hallinnassa olevien piha-alueiden sekä niihin välittömästi liittyvien rakennusten kameravalvonta edellyttää asukkaiden suostumuksen. Myös yhtiön talosaunatilojen kameravalvonta edellyttää asukkaiden

suostumusta.

Sen sijaan yhtiön piha- ja paikoitusalueiden, pyörävaraston ja varastokomerotilojen kameravalvonnasta voidaan päättää yhtiön toimivaltaisen toimielimen enemmistöpäätöksellä. Asunto-osakeyhtiössä päätös tulisi tehdä yhtiökokouksessa kun taas osakeyhtiössä asiasta päättää yhtiön hallitus.

Henkilötietolain kameravalvonnalle asettamat vaatimukset

Henkilötietolakia sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikenlaisia luonnollista henkilöä taikka hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään koskeviksi. Kameravalvontajärjestelmä, jossa kerätään ja tallennetaan tietoa eli kuvaa ja/tai ääntä henkilöstä, on henkilötietolain soveltamisalan piirissä.

Henkilötietolaista johtuen kameravalvonnan tulee olla henkilötietoa käsittelevän toiminnan kannalta asiallisesti perusteltua. Henkilötietoja kerättäessä tulee rekisteröidylle eli valvonnan kohteeksi joutuvalle ilmoittaa häntä koskevien tietojen keräämisestä. Kameravalvonnasta tulee ilmoittaa siten, että valvonnan kohteeksi joutuva voi siihen varautua. Siten esimerkiksi taloyhtiön porraskäytävän kameravalvonnasta on syytä ilmoittaa heti sisäänkäynnin yhteydessä. Ilmoituksesta tulisi käydä ilmi, että järjestelmä on tallentava.

Kameravalvontaa harjoittavan tulee laatia valvonnalla saatavien henkilötietojen käsittelystä rekisteriselosta. Rekisteriselosteesta tulee käydä ilmi mm. henkilötietojen käsittelyn tarkoitus, rekisterinpitäjän yhteystiedot sekä tietojen säännön mukainen luovutus sekä tietojen suojauksen periaatteet. Rekisteriseloste on pidettävä jokaisen saatavilla.

Onko kameravalvonta henkilötietojen käsittelyä?

Tallentavaa kameravalvontaa harjoittavan tulee huomioida toiminnassaan henkilötietolain asettamat vaatimukset. Talletetut kuvat ja ääni ovat henkilötietolaissa tarkoitettuja henkilötietoja, jos luonnollinen henkilö on niistä tunnistettavissa. Tallentavaa kameravalvontaa harjoittava käsittelee henkilötietoja kamerajärjestelmän avulla ja on henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Tallenteiden säilytysajalla ei ole vaikutusta siihen, tuleeko henkilötietolaki sovellettavaksi. Tallentavaa kameravalvontaa harjoittava on henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä, vaikka tallenteet säilytettäisiin vain tunnin ajan ennen tallenteen päälle nauhoitusta.

Henkilötietolaissa tarkoitettujen henkilörekisterin muodostavat jollekin alustalle talletetut tiedot. Jos kameravalvontajärjestelmä ei ole tallentava eikä henkilötietoja muutenkaan kerätä järjestelmän avulla, henkilötietolaki ei tule sovellettavaksi. Kts. opas Yksityisyyden suoja kameravalvonnassa.

Henkilötietolain kameravalvonnalle asettamista vaatimuksista saa lisätietoja tietosuojavaltuutetulta (www.tietosuoja.fi). MSD Electrics ei miltään osin vastaa yllämainittujen tietojen ylläpitämisestä ja ajan tasalla olemisesta.